

Rýchly komentár

HDP: Rastie objem platieb kartami. Rastie aj spotreba?

Objem platieb platobnými kartami vydanými na Slovensku v ostatnom období naberá na dynamike. V 1. štvrtroku 2018 klienti slovenských bánk zrealizovali o 16 % objemovo viac platieb platobnými kartami ako v rovnakom období minulého roka (vrátane výberu hotovosti). Nielen v nominálnom vyjadrení, ale aj po očistení o cenový rast ich medziročná dynamika dosiahla svoje pokrizové historické maximum. V štruktúre platieb rastie oblúbenosť bezkontaktných platobných kariet. Aj to mohlo byť impulzom zrýchleného mŕňania držiteľov platobných kariet. V súčasnosti platby platobnými kartami pokrývajú viac ako polovicu súkromnej spotreby, odhadovanej v národných účtoch Štatistického úradu SR; v roku 2008 to bola tretina. Nielen rastúci podiel, ale aj ich charakteristiky sú vhodným predpokladom na to, aby platby platobnými kartami mohli dopĺňať existujúce informačné zdroje na meranie spotreby.

Údaj o medziročnom raste objemu transakcií v 1. štvrtroku 2018 prekvapil svojou dvojčífernou dynamikou, ktorá dosiahla takmer 16 % v bežných cenách. Dvojčíferné dynamiky zaznamenávajú transakcie platobnými kartami od 3. štvrtroka 2017, a to **aj po očistení o rast spotrebiteľských cien**. Z hľadiska štruktúry je za zrýchlením dynamiky rastúca oblúbenosť bezkontaktných kariet aj pri platení nižších súm. Kým v 1. štvrtroku 2017 sa platby bezkontaktnými platobnými kartami² na celkových platbách podieľali 14 percentami, v 1. štvrtroku 2018 to bolo už 26,5 %. Čoraz častejšie platenie bezkontaktnými kartami mohlo prispieť k rastu celkových transakcií platobnými kartami. Keďže výber hotovosti z bankomatov neklesal, bezkontaktné karty mohli byť impulzom zrýchleného mŕňania držiteľov platobných kariet.

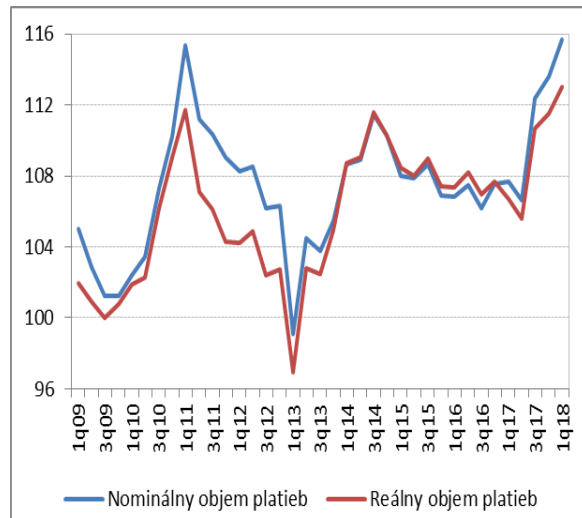
V súčasnosti **platby platobnými kartami pokrývajú viac ako polovicu súkromnej spotreby**, odhadovanej v národných účtoch Štatistického úradu SR; v roku 2008 to bola tretina (v súkromnej spotrebe sú navyše platby prevodmi, napríklad na bývanie). **Objem platieb platobnými kartami aktuálne prevyšuje úroveň, akú dosahuje jeden zo štandardných ukazovateľov súkromnej spotreby - maloobchodné tržby**. Obidva ukazovatele merajú určitú časť spotreby, ich spoločný prienik pokrytia spotrebných výdavkov je pomerne významný. Obidva ukazovatele majú viaceré spoločné znaky, napríklad vykazujú identickú sezónnosť. Na druhej strane však - okrem konečnej spotreby obsahujú aj medzispotrebu tovarov a služieb, ktoré nakupujú živnostníci a firmy.

Výhodou platobných kariet ako doplnkového zdroja pre meranie konečnej spotreby je elektronický spôsob zberu bez subjektívneho činiteľa na rozdiel od zberu údajov od domácností. Z hľadiska kategórií spotrebných výdavkov sú platby platobnými kartami širšie definovaným ukazovateľom ako maloobchodný obrát; zahŕňajú nielen platby v maloobchode, ale aj v odvetviach služieb. Objem platieb platobnými kartami je sumou transakcií (výbery z bankomatov, transakcie na POS termináloch, transakcie E-commerce) platobnými kartami vydanými na Slovensku, ktoré klienti uskutočnili na území SR a mimo územia SR. Zahŕňajú teda aj dovoz zo zahraničia, čo je v súlade s národnou koncepciou štatistického merania konečnej spotreby.

¹ https://www.nbs.sk/_img/Documents/_PUBLIK_NBS_FSR/Biatec/Rok2014/06-2014/04_biatec14-6_Vladova.pdf

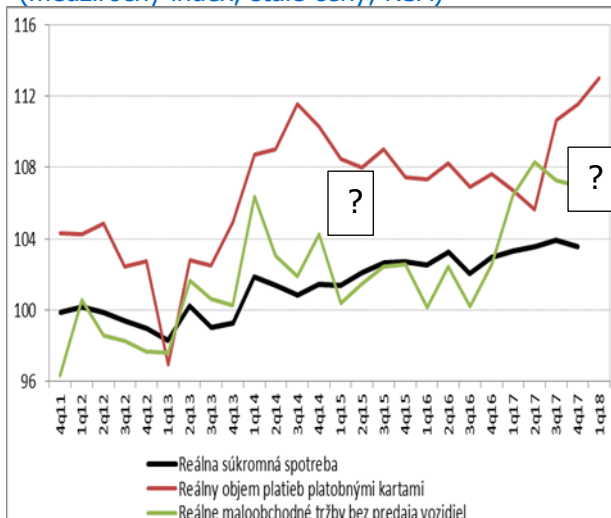
² Zahnuté sú všetky platby po priložení bezkontaktnej platobnej karty, vrátane platieb so zadaním PIN

Vývoj objemu platieb platobnými kartami (medziročný index, NSA)

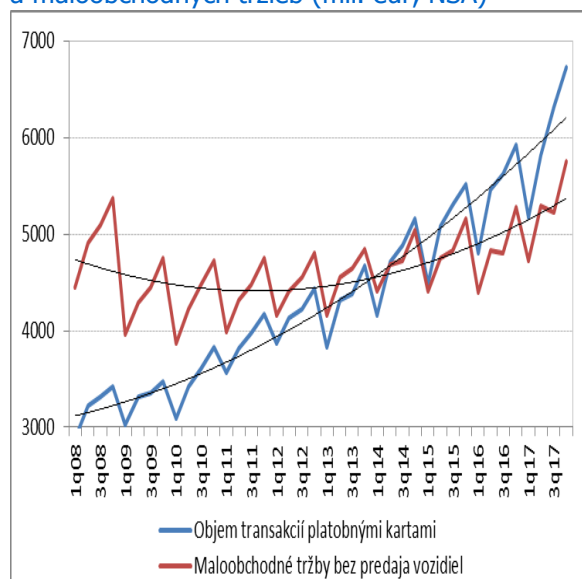
Zdroj: NBS, vlastné výpočty.

Porovnanie platieb platobnými kartami, maloobchodných tržieb a súkromnej spotreby (medziročný index, stále ceny, NSA)

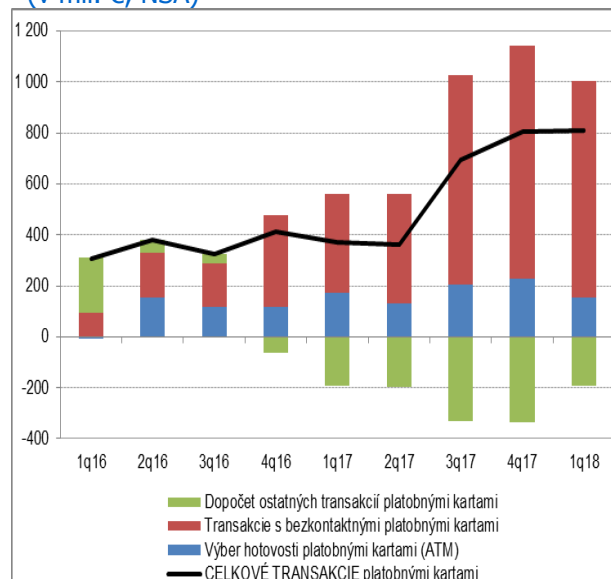
Zdroj: NBS, ŠÚ SR, vlastné výpočty.

Vývoj platieb platobnými kartami a maloobchodných tržieb (mil. eur, NSA)

Zdroj: NBS, ŠÚ SR, vlastné výpočty.

Medziročná zmena objemu platieb (v mil. €, NSA)

Zdroj: NBS, vlastné výpočty.

Anna Vladová
(analytici@nbs.sk)